

Provinciale Staten van Provincie Zeeland

T.a.v. de Statengriffie

Onderwerp
LuchtZaaknummer
284830

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 4 juli 2023

Geachte voorzitter,

Met deze brief informeren wij u over een viertal onderwerpen betreffende het thema lucht. In de brief geven we u een kort overzicht van de ontwikkelingen en resultaten. Volledigheidshalve verwijzen we u naar de inhoud van de bijgevoegde rapportages.

Daarnaast informeren wij u over de toezegging om gemeenten op te roepen zich aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord, en verzoeken u deze toezegging als afgedaan te beschouwen.

1. Monitoring luchtkwaliteit Sluiskil.

Eind 2020 is DCMR in opdracht van Provincie Zeeland gestart met luchtkwaliteitsmetingen in Sluiskil. De jaarrapportage 2022 van DCMR bieden we u hierbij aan (bijlage 1). Dit rapport geeft een beeld van de lokale luchtkwaliteit in Sluiskil in 2022.

Nu het volledige meetjaar is afgerond zijn de meetresultaten door DCMR getoetst aan de wettelijke normen voor luchtkwaliteit, en aan de advieswaarden van de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO). Uit de jaarrapportage 2022 blijkt dat er geen wettelijke grenswaarden zijn overschreden.

Als we de metingen in Sluiskil vergelijken met de resultaten van het meetpunt Philippine (landelijk meetnet), krijgen we inzicht in de invloed van lokale bronnen. We zien dan verhoogde stofconcentraties vanuit de richting van Kanaal Gent Terneuzen en Zijkanaal C. Om meer duiding te kunnen geven over de invloed van lokale bronnen op de stofconcentraties is echter nog nader onderzoek nodig.

Sinds oktober 2022 meten we op het meetstation ook ultrafijnstof (UFP). Ultrafijnstof is een verzamelnaam voor hele kleine deeltjes die in de lucht zweven. Deze deeltjes zijn zo klein dat ze diep in de longen terechtkomen en via de bloedbaan elders in het lichaam negatieve gezondheidseffecten kunnen veroorzaken. De belangrijkste bronnen van UFP zijn verkeer, industrie en (zee)scheepvaart. Voor ultrafijnstof zijn nog geen normen om aan te toetsen. We voeren deze metingen uit op aanbeveling van de gezondheidsraad en de metingen bevinden zich nog in de onderzoeksfase. DCMR trekt hier samen met GGD en RIVM in op. De metingen in Sluiskil vinden nog te kort plaats om een oordeel over de resultaten te kunnen geven.

2. Stofdepositie glastuinbouw Westdorpe.

Bij deze brief hebben wij ook de "Notitie stofdepositie glastuinbouw Westdorpe" (bijlage 2) en het bijbehorende analyserapport Dustscan (bijlage 2.1) bijgesloten.

Naar aanleiding van stofproblematiek met klachten vanuit het kassengebied op de Axelse Vlakte is besloten om samen met de gemeente Terneuzen onderzoek uit te laten voeren. In januari 2022 is

daarvoor opdracht verstrekt aan een onderzoeksbureau. Het onderzoek is uitgevoerd met als doelstelling het bepalen van de bron van het aangetroffen stof, alsmede de identificatie van de aangetroffen stoffen.

Door ongunstige weersomstandigheden zijn de bemonsteringen pas 15 maart 2022 gestart. Ook tijdens de metingen is de windrichting niet optimaal gebleken ten opzichte van mogelijke bronnen.

Uit de resultaten van het onderzoek is geen duidelijke bron aan te wijzen, omdat er geen eenzijdige windrichting is aan te merken waaruit het stof afkomstig is. Er zijn wel verschillende stofsoorten waargenomen die verklaard kunnen worden door lokale bedrijvigheid.

Opmerkelijk is het relatief grote aantal zwarte stofdeeltjes met een oorsprong in verbrandingsprocessen. De herkomst van deze deeltjes is lastig te achterhalen. De onderzoekers wijzen op de scheepvaart op het Kanaal Gent-Terneuzen als mogelijke bron.

De RUD- Zeeland geeft aan dat er in 2022 geen meldingen zijn gedaan van stofoverlast. Daarnaast heeft de RUD- Zeeland ten tijde van de klachten in 2021 ook geen veroorzaker kunnen aanwijzen. Om deze redenen zien we nu geen aanleiding voor een vervolg meetcampagne nabij de glastuinbouw en beschouwen het onderzoek daarmee als afgerond.

In overleg met de gemeente Terneuzen informeren we de stichting Glastuinbouw over de resultaten van het onderzoek.

Wat betreft de zwarte stofdeeltjes kijken we of deze deeltjes ook worden aangetroffen op de filters van het meetstation Sluiskil. Eventueel vervolgonderzoek kan dan afhankelijk van de mogelijkheden en kosten op basis van die metingen plaatsvinden. Dit is met gemeente Terneuzen afgestemd.

3. Het Schone Lucht Akkoord.

Met deze brief informeren wij u tevens dat voor de monitoring op de voortgang en effecten van maatregelen in kader van het Schone Lucht Akkoord (SLA), op 27 februari 2023 een geactualiseerd uitvoeringsplan is aangeleverd bij het Ministerie.

Het door het Ministerie vastgestelde format van het uitvoeringsplan is niet makkelijk leesbaar. Daarom is een provinciaal monitoringsverslag opgesteld op basis van de acties en maatregelen uit het (1e) uitvoeringsplan 2021. Dat monitoringsverslag (bijlage 3) is samen met het geactualiseerde uitvoeringsplan (bijlage 3.1) toegevoegd aan deze brief.

Het Schone Lucht Akkoord is niet juridisch bindend, het kent wel een inspanningsverplichting. Daarop heeft het uitvoeringsplan betrekking.

De gezamenlijke uitvoeringsplannen van de SLA deelnemers maken het voor de Rijksoverheid mogelijk te monitoren op de voortgang en effecten van maatregelen. Jaarlijks stelt Rijkswaterstaat Leefomgeving op basis van deze informatie de Monitoringsrapportage Uitvoering Schone Lucht Akkoord op. Het RIVM berekent tweejaarlijks de gezondheidswinst aan de hand van de monitoring op de uitvoeringsplannen met behulp van de gezondheidsindicator.

De SLA deelnemers leverden uiterlijk op 1 maart 2023 een nieuw of geactualiseerd uitvoeringsplan aan. Dit vormt de basis voor de tweejaarlijkse doorrekening (RIVM) en de monitoringsrapportage (RWS) die later dit jaar zullen verschijnen.

Op 3 februari is het Statenvoorstel Milieuprogramma 2023-2027 behandeld. In de vergadering is de toezegging gedaan om in het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) Milieu, de oproep aan gemeenten te doen zich aan te sluiten bij, en uitvoering te geven aan het Schone Lucht Akkoord.

Afdoening toezegging

Tijdens de vergadering van het OZO op 24 mei heeft deze oproep plaatsgevonden waarmee we u verzoeken deze toezegging met nummer 188 als afgehandeld te beschouwen.

Op 30 januari 2023 heeft gemeente Terneuzen als eerste Zeeuwse gemeente het Schone Lucht Akkoord ondertekent. Gemeente Middelburg heeft ondertekening in overweging. Met beide partijen zijn we in gesprek over mogelijkheden voor samenwerking wat betreft acties en maatregelen zoals opgenomen in de decentrale uitvoeringsplannen van het SLA.

4. Emissies bedrijven.

Het vierde en laatste onderdeel van deze brief heeft betrekking op de rapportage van de ontwikkeling en analyse van de door Zeeuwse bedrijven gerapporteerde emissies over de periode 2000-2021. In 2022 heeft DCMR van provincie Zeeland opdracht gekregen om dit (beter) inzichtelijk te maken. Eind december 2022 is daarvan een rapportage opgeleverd die als bijlage 4 aan deze brief is toegevoegd.

Het rapport heeft betrekking op alle bedrijven die wettelijk verplicht zijn om jaarlijks hun emissies op te geven in een milieujarverslag. Dit betreft vooral de industrie, als ook enkele andere grote bedrijven. De bedrijven die niet hoeven te rapporteren, hebben relatief geringe emissies (hooguit 5% van de totale uitstoot door bedrijven in Zeeland).

De rapportage geeft meer inzicht in de belangrijkste emissies van bedrijven in Zeeland met als doel het toezicht en de aanpak van de emissies verder te verbeteren en zodoende de uitstoot te reduceren.

Over de gehele linie zijn de emissies van de Zeeuwse bedrijven tussen 2000 en 2021 gedaald. De laatste zes jaren zijn de emissies echter nauwelijks verder afgenomen. Sluitingen van enkele grote bedrijven hebben in de daling een rol gespeeld.

In de uitstoot van stikstofoxiden (NOx) en ammoniak (NH3) zorgen de bedrijven in Zeeland voor een aanzienlijke bijdrage aan het Nederlandse totaal (van de bedrijven). Voor de overige onderzochte componenten is de Zeeuwse bijdrage aan de landelijke emissies minder groot. Toch zal ook voor deze componenten verdere reductie nodig blijven om het effect voor de gezondheid van omwonenden verder te beperken en de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren.

In navolging van de opdracht om de emissies op bedrijfsniveau inzichtelijk te maken is door DCMR een actueel bronnenbestand samengesteld. Samen met de emissierapportage is dat overzicht gebruikt voor actualisering van de meetplanning en meetstrategie voor de uitvoering van controlemetingen luchtverontreiniging bij bedrijven. In de emissierapportage is voor het laatste jaar (2021) daarom op verzoek ook aangegeven welke bedrijven voor minstens 80% van de uitstoot zorgen.

De meetstrategie en planning worden op basis van het Milieuprogramma verder geactualiseerd en ingevuld waarbij meer aandacht is voor zowel planning (in aantal, en welke bronnen) en andere aspecten zoals diffuse emissies en lekverliezen.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

drs. M.C.J. Franken, secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

- 1 Monitoringsrapport luchtkwaliteit Sluiskil
- 2 Notitie stofdepositie glastuinbouw Westdorpe
- 2.1 Analyserapport Dustscan
- 3 Monitoringsverslag uitvoeringsplan SLA Provincie Zeeland
- 3.1 Decentraal Uitvoeringsplan SLA Provincie Zeeland - 2023
- 4 Rapportage emissies bedrijven

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.